

Kwartalnik policyjny

Nr 3(34)/2015
Rok IX
ISSN 1898-1453

CZASOPISMO
CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE

POCZĄTEK POSTĘPOWANIA O UPRAWNIENIACH I OBOWIĄZKACH W SPRAWACH O WYKROCZENIA

- Pokrzywdzonym jest ten, czyje dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez wykroczenie (art. 25 § 1 kpw).
  - W razie śmierci pokrzywdzonego prawa, które by mu przysługiwały mogły wykonywać osoby najbliższe (art. 25 § 2 kpw).
  - Za pokrzywdzonego uważa się zakład ubezpieczeń w zakresie, w jakim pokrył szkodę wyrządzoną pokrzywdzonemu przez wykroczenie lub jest zobowiązany do jej pokrycia (art. 25 § 3 kpw w związku z art. 49 § 3 kpk).
  - Za pokrzywdzonego, który nie jest osobą fizyczną, czynności procesowych dokonuje organ uprawniony do działania w jego imieniu (art. 25 § 3 kpw w związku z art. 51 § 1 kpk).
  - Jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni lub ubezwalniony całkowicie lub częściowo, prawa jego wykonuje przedstawiciel ustawowy lub osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje (art. 25 § 3 kpw w związku z art. 51 § 2 kpk).
  - Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba niepełna, w szczególności ze względu na wiek lub stan zdrowia, jego prawa i obowiązki wykonuje osoba, pod której pieczęcią pokrzywdzony pozostaje (art. 25 § 3 kpw w związku z art. 51 § 3 kpk).
- Prawa i obowiązki pokrzywdzonego**
1. Pokrzywdzony ma prawo:
    - a) w terminie 7 dni od zawiadomienia go o przesłaniu wniosku o ukaranie i o skierowanie sprawy do sądu o ukaranie:

DODATEK SPECJALNY

Zmiany w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia

WNIOSEK O UKARANIE w postępowaniu zwykłym/przyspieszonym/ bez przeprowadzenia rozprawy*

Wnoszę o ukaranie:

Imię i nazwisko _____
s/c _____, zd. _____
ur. _____ w _____ nr ewidencyjny PESEL _____
Nazwa, seria i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość, organ wydający dokument
(w przypadku braku nr ewidencyjnego PESEL) _____
Numer Identyfikacji Podatkowy _____
zam. _____
miejsce zatrudnienia _____
dochody _____
stan mat. _____
stan mał. _____
stan s. _____

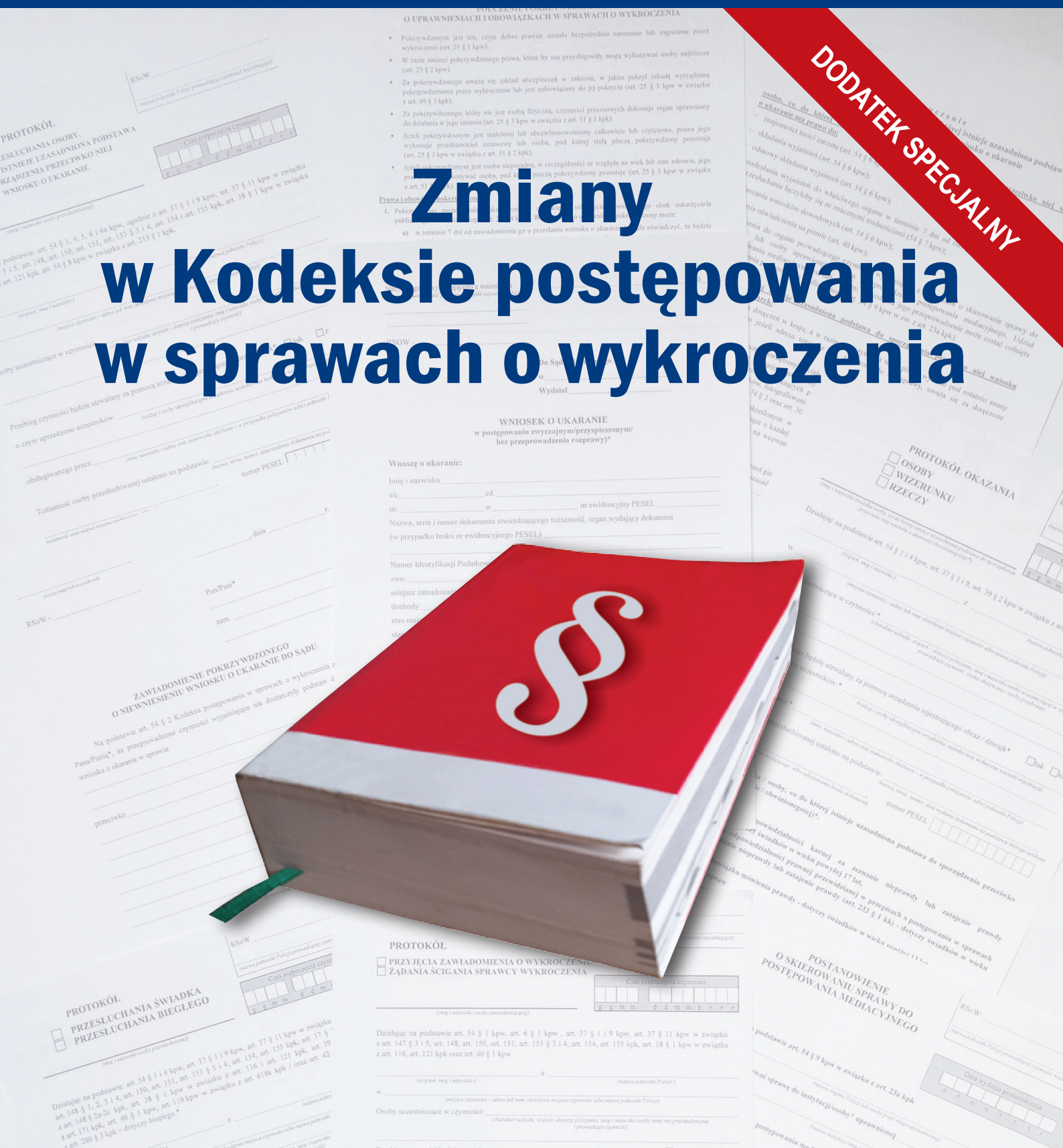
PROTOKÓL

- PRZYJĘCIA ZAWIADOMIENIA O WYKROCZENIU
- ŻĄDANIA ŚCIGANIA SPRAWCY WYKROCZENIA

Działając na podstawie art. 54 § 1 kpw, art. 6 § 1 kpw, art. 37 § 1 i 9 kpw, art. 37 § 11 kpw w związku z art. 147 § 3 i 5, art. 148, art. 150, art. 151, art. 153 § 3 i 4, art. 154, art. 155 kpk, art. 38 § 1 kpw w związku z art. 116, art. 121 kpk oraz art. 40 § 1 kpw

Osoby uczestniczące w czynności:

(charakter sędziowski, stopień służbowy policjanta, imię i nazwisko osoby imię nie produkcyjna (prawnik, adwokat, tłumacz))

Kwartalnik policyjny

CZASOPISMO CENTRUM SZKOLENIA POLICJI W LEGIONOWIE I CENTRUM SZKOLENIA ŻANDARMERII WOJSKOWEJ W MIŃSKU MAZOWIECKIM

Adres redakcji: ul. Zegrzyńska 121, 05-119 Legionowo
sekretariat: (22) 605-33-72, faks: (22) 605-35-80,
e-mail: kwartalnik@fsp.edu.pl

Wydawca: Centrum Szkolenia Policji

Redaktor naczelny: insp. Anna Rosół,
tel. 605-32-35; anna.rosol@fsp.edu.pl

Zastępcy redaktora naczelnego:

plk dr Robert Pawlicki
podinsp. Tomasz Wewiór
mł. insp. Tomasz Piechowicz
nadkom. Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz

Sekretarz redakcji: Małgorzata Reks-Stabach

Redaktor językowy: Anna Krupecka-Krupińska

Zespół redakcyjny:

podinsp. dr Beata Grubska
podinsp. Hanna Grochowska (rzecznik prasowy CSP)
kom. Marcei Śmiałek
kom. Roman Majewski

Projekt okładki dodatku specjalnego: Alicja Wieraszkó

Skład DTP: Alicja Wieraszkó, Lilianna Łątka

Korekta: Anna Krupecka-Krupińska

Nakład: 1000 egz.

Dodatek specjalny zamknięto 21.09.2015 r.

RADA NAUKOWA

Przewodniczący rady:

Komendant CSP insp. dr **Roman STAWICKI**

Zastępca przewodniczącego rady:

Komendant CSŻW plk dr hab. **Piotr PŁONKA**

Członkowie rady:

Rektor Pedagogium – Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie
prof. dr hab. **Marek KONOPCZYŃSKI**;

Prorektor ds. zasobów ludzkich i kształcenia ustawicznego
Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. **Tadeusz TOMASZEWSKI**;

Kierownik Katedry Edukacji Międzykulturowej Wydziału Pedagogiki
i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku
prof. zw. dr hab. **Jerzy NIKITOROWICZ**;

Kierownik Zakładu Polityki Edukacyjnej Instytutu Pedagogiki
Akademii Pedagogiki Specjalnej dr hab. prof. APS **Janusz GĘSICKI**;

Kierownik Zakładu Pedagogiki Resocjalizacyjnej IPSiR UW
prof. dr hab. **Lesław PYTKA**;

prof. zw. dr hab. **Jerzy NIEMIEC**, Niepaństwowa Wyższa Szkoła
Pedagogiczna w Białymstoku;

dr hab. prof. UMK **Jacek BLESZYŃSKI**, Katedra Psychopedagogiki Specjalnej Wydziału Nauk
Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu;

Starosta Legionowski **Robert WRÓBEL**;

Zastępca Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia SG w Koszalinie
plk SG **Jarosław SUSZEK**;

Komendant Szkoły Policji w Katowicach insp. **Jarosław KALETA**;

Komendant Szkoły Policji w Pile insp. **Jerzy POWIECKI**;

Komendant Szkoły Policji w Słupsku insp. **Jacek GIL**

WSTĘP

Zmiany w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia są ściśle powiązane ze zmianami, jakie wprowadzono do Kodeksu postępowania karnego. Wynika to z recypowania na grunt kpw licznych przepisów kpk. Natomiast przepisy własne kpw zmodyfikowano w taki sposób, aby procedura w sprawach o wykroczenia nie stała się bardziej sformalizowana niż uproszczone wprowadzonymi zmianami postępowanie karne.

Nowelizacja kpw dotyczy przede wszystkim następujących zagadnień:

- prawa do obrony, w tym do korzystania z pomocy z jednego obrońcy, również przez osobę określoną w art. 54 § 6 kpw z chwilą przystąpienia do jej przesłuchania po powiadomieniu jej o treści zarzutów albo z chwilą wezwania jej do złożenia pisemnych wyjaśnień (art. 4 § 1 kpw),
- możliwości skierowania sprawy na drogę postępowania mediacyjnego (art. 8 kpw), w tym również na etapie czynności wyjaśniających (art. 54 § 9 kpw),
- obowiązku udziału oskarżyciela publicznego w rozprawie, gdy w sprawie występuje obrońca, o którym mowa w art. 21 § 1 kpw (art. 18a kpw),
- prawa obwinionego do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim (art. 20 § 3 kpw),
- możliwości wydawania przez referendarza sądowego postanowień i zarządzeń, gdy ustawa tak stanowi (art. 32 § 3a kpw),
- prawa pokrzywdzonego i świadka do złożenia wniosku o niezamieszczenie w protokole danych dotyczących ich miejsca zamieszkania i miejsca pracy (art. 37 § 13 kpw),
- prawa osoby określonej w art. 54 § 6 kpw do złożenia zażalenia do sądu na odmowę udostępnienia akt (art. 38 § 1a kpw),
- wzmocnienia zasady kontrydiktoryjności poprzez przyjęcie zasady, że w postępowaniu przed sądem dowody przeprowadzane są na wniosek stron, a z urzędu w wyjątkowych sytuacjach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami (art. 39 § 1 kpw),
- wprowadzenia zakazu przesłuchania jako świadka mediatora co do faktów, o których dowiedział się od obwinionego lub pokrzywdzonego, prowadząc postępowanie mediacyjne, z wyjątkiem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego (art. 41 § 1 kpw),
- umożliwienia zatrzymanemu obywatelowi państwa obcego, na jego prośbę, nawiązania w dostępnej formie kontaktu z właściwym urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym (art. 46 § 3 kpw),
- możliwości zarządzenia zatrzymania i przymusowego doprowadzenia świadka, a także osoby przesłuchanej w trybie art. 54 § 6 kpw (art. 50 § 1 kpw),
- obowiązku pouczenia pokrzywdzonego, w sytuacji, gdy czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, o prawie do samodzielnego wniesienia wniosku o ukaranie do sądu oraz możliwości zaznajomienia się z materiałem dowodowym uzyskanym w czynnościach wyjaśniających i możliwości sporządzania jego odpisów i kopii (art. 54 § 2 kpw),
- obowiązku informowania, przez osobę przesłuchaną w trybie art. 54 § 6 kpw, organu prowadzącego czynności wyjaśniające o każdej zmianie miejsca zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni oraz stawienia się na wezwanie pod rygorem zatrzymania i przymusowego doprowadzenia (art. 54 § 6a kpw),
- rozszerzenia przesłanek do uchylecia prawomocnego mandatu karnego (art. 101 § 1 kpw).

Zamieszczona tabela prezentuje zestawienie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, obowiązujących w dniu 3 kwietnia 2015 r., z przepisami kpw, które zostały zmienione następującymi ustawami (stan prawny na 19 września 2015 r.):

- 1) ustawą z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. poz. 841);
- 2) ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396);
- 3) ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21);
- 4) ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247);
- 5) ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. poz. 1186).

WYKAZ PRZEPISÓW

zmienionych, uchylonych lub nowo wprowadzonych
w znowelizowanym Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia

DZIAŁ I. ZASADY OGÓLNE

Art. 4. zmieniony [3]
Art. 8. zmieniony [3]

DZIAŁ II. SĄD

Rozdział 2. Wyłączenie sędziego

Art. 16. zmieniony [3]

DZIAŁ III. STRONY, OBROŃCY I PEŁNOMOCNICY

Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny

Art. 18a. nowo wprowadzony [3]

Rozdział 4. Obwiniony i jego obrońca

Art. 20. zmieniony [3]
Art. 21. zmieniony [4]
Art. 23. zmieniony [4]

Rozdział 5. Pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy i pełnomocnicy

Art. 27. zmieniony [4]
Art. 28. zmieniony [5]
Art. 31. zmieniony [5]

DZIAŁ IV. CZYNNOŚCI PROCESOWE

Art. 32. zmieniony [5]
Art. 37. zmieniony [5]
Art. 38. zmieniony [7]

DZIAŁ V. DOWODY

Rozdział 6. Przepisy ogólne

Art. 39. zmieniony [7]

Rozdział 7. Przeprowadzenie poszczególnych dowodów. Przeszukanie

Art. 41. zmieniony [8]

DZIAŁ VI. ŚRODKI PRZYMUSU

Rozdział 8. Zatrzymanie

Art. 46. zmieniony [8]

Rozdział 10. Kary porządkowe i pozostałe środki przymusu

Art. 49. zmieniony [9]
Art. 50. zmieniony [10]
Art. 52. uchylony [10]
Art. 53. zmieniony [10]

DZIAŁ VII. CZYNNOŚCI WYJAŚNIAJĄCE

Art. 54. zmieniony [10]

DZIAŁ VIII. POSTĘPOWANIE ZWYCZAJNE

Rozdział 12. Przygotowanie do rozprawy

Art. 67. zmieniony [11]

Rozdział 13. Rozprawa

Art. 81. zmieniony [12]
Art. 84. zmieniony [12]

Rozdział 14. Postępowanie w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych

Art. 85. zmieniony [12]

DZIAŁ IX. POSTĘPOWANIA SZCZEGÓLNE

Rozdział 15. Postępowanie przyspieszone

Art. 92. zmieniony [13]

Rozdział 17. Postępowanie mandatowe

Art. 101. zmieniony [14]

DZIAŁ X. ŚRODKI ODWOŁAWCZE

Art. 103. zmieniony [14]
Art. 104. zmieniony [15]
Art. 106. zmieniony [15]
Art. 106a. zmieniony [16]

DZIAŁ XI. NADZWYCZAJNE ŚRODKI ZASKARŻENIA

Rozdział 19. Wznowienie postępowania

Art. 113. zmieniony [16]

DZIAŁ XII. POSTĘPOWANIE PO UPRAWOMOCNIENIU SIĘ ORZECZENIA

Rozdział 20. Odszkodowanie za niesłuszne ukaranie lub zatrzymanie

Art. 114. zmieniony [16]
Art. 116. zmieniony [17]

DZIAŁ XIII. KOSZTY POSTĘPOWANIA

Art. 119. zmieniony [17]

ZMIANY W KODEKSIE POSTĘPOWANIA W SPRAWACH O WYKROCZENIA

NUMER ARTYKUŁU	STAN PRAWNY NA 3 KWIETNIA 2015 R.	STAN PRAWNY NA 19 WRZEŚNIA 2015 R.
1	2	3
Dział I. Zasady ogólne		
Art. 4	<p>§ 1. Obwinionemu przysługuje prawo do obrony, w tym do korzystania z pomocy jednego obrońcy, o czym należy go pouczyć.</p> <p>Brak.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 1. Obwinionemu przysługuje prawo do obrony, w tym do korzystania z pomocy jednego obrońcy, o czym należy go pouczyć.</p> <p>§ 2. Prawo, o którym mowa w § 1, przysługuje również osobie określonej w art. 54 § 6 z chwilą przystąpienia do przesłuchania po powiadomieniu jej o treści zarzutów albo z chwilą wezwania jej do złożenia pisemnych wyjaśnień. Osobę tę należy pouczyć o przysługującym jej prawie. Przepisy art. 21–24 stosuje się odpowiednio.</p> <p>§ 3. Pouczenie, o którym mowa w § 2, następuje przed przesłuchaniem albo wraz z wezwaniem do złożenia pisemnych wyjaśnień. Jeżeli pouczenie następuje wraz z wezwaniem do złożenia pisemnych wyjaśnień, wzmiankę o pouczeniu zamieszcza się w notatce urzędowej, o której mowa w art. 54 § 7.</p>
Art. 8	W postępowaniu uregulowanym w niniejszym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy art. 2, 4, 5, 7–9, 13, 14, art. 15 § 2 i 3, art. 16, art. 18 § 2, art. 20 i 23 Kodeksu postępowania karnego.	W postępowaniu uregulowanym w niniejszym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy art. 2, art. 4, art. 5, art. 7–9, art. 13, art. 14, art. 15 § 2 i 3, art. 16, art. 18 § 2, art. 20, art. 23 i art. 23a Kodeksu postępowania karnego.
Dział II. Sąd		
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego		
Art. 16	<p>§ 1. Do wyłączenia sędziego stosuje się odpowiednio przepisy art. 40, 41 i 42 § 1–3 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. O wyłączeniu sędziego rozstrzyga inny równorzędny skład sądu, przed którym sprawa się toczy. W razie niemożności utworzenia takiego składu o wyłączeniu orzeka sąd wyższego rzędu.</p>	<p>§ 1. Do wyłączenia sędziego i referendarza sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 40, art. 41 i art. 42 § 1–3 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. O wyłączeniu sędziego rozstrzyga inny równorzędny skład sądu, przed którym sprawa się toczy. W razie niemożności utworzenia takiego składu o wyłączeniu orzeka sąd wyższego rzędu. O wyłączeniu referendarza sądowego sąd orzeka w składzie jednego sędziego.</p>
Dział III. Strony, obrońcy i pełnomocnicy		
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny		
Art. 18a	Brak.	Udział w rozprawie oskarżyciela publicznego, który złożył wniosek o ukaranie, jest obowiązkowy, gdy w sprawie występuje obrońca, o którym mowa w art. 21 § 1.
Rozdział 4. Obwiniony i jego obrońca		
Art. 20	§ 1. Obwinionym jest osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie.	§ 1. Obwinionym jest osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie.

1	2	3
	<p>§ 2. Jeżeli obwiniony nie zna języka polskiego, wniosek o ukaranie oraz rozstrzygnięcia podlegające zaskarżeniu lub kończące postępowanie ogłasza się lub doręcza obwinionemu wraz z tłumaczeniem.</p> <p>§ 3. Do obwinionego stosuje się odpowiednio art. 74 § 1 i 2, art. 75, 76 i 175 Kodeksu postępowania karnego.</p>	<p>§ 2. Jeżeli obwiniony nie zna języka polskiego, wniosek o ukaranie oraz rozstrzygnięcia podlegające zaskarżeniu lub kończące postępowanie ogłasza się lub doręcza obwinionemu wraz z tłumaczeniem.</p> <p>§ 3. Do obwinionego stosuje się odpowiednio art. 72 § 1 i 2, art. 74 § 1 i 2, art. 75, art. 76 i art. 175 Kodeksu postępowania karnego.</p>
<p>Art. 21</p>	<p>§ 1. W postępowaniu w sprawie o wykroczenia obwiniony musi mieć obrońcę przed sądem, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jest głuchy, niemy lub niewidomy; 2) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności. <p>§ 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, obowiązek korzystania z pomocy obrońcy ustaje, jeżeli powołany biegły stwierdzi, że poczytalność obwinionego nie budzi wątpliwości, chyba że sąd postanowi inaczej.</p> <p>§ 3. W wypadkach, o których mowa w § 1, udział obrońcy w rozprawie jest obowiązkowy, a w posiedzeniu, jeżeli ustawa tak stanowi.</p> <p>§ 4. Jeżeli w wypadkach, o których mowa w § 1, obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza mu się obrońcę z urzędu.</p>	<p>§ 1. W postępowaniu w sprawie o wykroczenia obwiniony musi mieć obrońcę przed sądem, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jest głuchy, niemy lub niewidomy; 2) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności. <p>§ 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, obowiązek korzystania z pomocy obrońcy ustaje, jeżeli sąd uznaje za uzasadnioną opinię biegłego psychiatry, że czyn obwinionego nie został popełniony w warunkach wyłączenia lub znacznego ograniczenia zdolności rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem i że stan psychiczny obwinionego pozwala na udział w postępowaniu i prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny. Sąd zwalnia wówczas obrońcę z jego obowiązków.</p> <p>§ 3. W wypadkach, o których mowa w § 1, udział obrońcy w rozprawie jest obowiązkowy, a w posiedzeniu, jeżeli ustawa tak stanowi.</p> <p>§ 4. Jeżeli w wypadkach, o których mowa w § 1, obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza mu się obrońcę z urzędu.</p>
<p>Art. 23</p>	<p>Obrońcę z urzędu wyznacza prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 1. Obrońcę z urzędu wyznacza prezes lub referendarz sądowy sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Na zarządzenie prezesa o odmowie wyznaczenia obrońcy przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.</p> <p>§ 1a. Ponowny wniosek o wyznaczenie obrońcy, oparty na tych samych okolicznościach, pozostawia się bez rozpoznania.</p>
<p>Rozdział 5. Pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy i pełnomocnicy</p>		
<p>Art. 27</p>	<p>§ 1. W sprawach o wykroczenia ścigane na żądanie pokrzywdzonego, pokrzywdzony może samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy.</p> <p>§ 2. W sprawach o wykroczenia inne niż określone w § 1, pokrzywdzony może samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy, jeżeli w ciągu miesiąca od powiadomienia o wykroczeniu organu uprawnionego do występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego nie zostanie powiadomiony o wniesieniu przez ten organ wniosku o ukaranie albo otrzyma zawiadomienie, o którym mowa w art. 54 § 2.</p> <p>§ 3. Jeżeli pokrzywdzony złożył wniosek o ukaranie, pomimo że oskarżyciel publiczny także złożył taki wniosek, wniosek pokrzywdzonego traktuje się jako oświadczenie wskazane w art. 26 § 3.</p> <p>§ 4. Prezes sądu zawiadamia o wniesieniu wniosku o ukaranie, o którym mowa w § 1 i 2, właściwego oskarżyciela</p>	<p>§ 1. W sprawach o wykroczenia ścigane na żądanie pokrzywdzonego, pokrzywdzony może samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy.</p> <p>§ 2. W sprawach o wykroczenia inne niż określone w § 1, pokrzywdzony może samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy, jeżeli w ciągu miesiąca od powiadomienia o wykroczeniu organu uprawnionego do występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego nie zostanie powiadomiony o wniesieniu przez ten organ wniosku o ukaranie albo otrzyma zawiadomienie, o którym mowa w art. 54 § 2.</p> <p>§ 3. Jeżeli pokrzywdzony złożył wniosek o ukaranie, pomimo że oskarżyciel publiczny także złożył taki wniosek, wniosek pokrzywdzonego traktuje się jako oświadczenie wskazane w art. 26 § 3.</p> <p>§ 4. Prezes sądu lub referendarz sądowy zawiadamia o wniesieniu wniosku o ukaranie, o którym mowa w § 1</p>

1	2	3
	<p>publicznego. Jeżeli oskarżyciel ten w ciągu 14 dni od otrzymania zawiadomienia wniesie w sprawie o ten sam czyn tej samej osoby publiczny wniosek o ukaranie, wniosek pokrzywdzonego traktuje się jak oświadczenie wskazane w art. 26 § 3.</p> <p>§ 5. Art. 55 § 3 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.</p>	<p>i 2, właściwego oskarżyciela publicznego. Jeżeli oskarżyciel ten w ciągu 14 dni od otrzymania zawiadomienia wniesie w sprawie o ten sam czyn tej samej osoby publiczny wniosek o ukaranie, wniosek pokrzywdzonego traktuje się jak oświadczenie wskazane w art. 26 § 3.</p> <p>§ 5. Art. 55 § 3 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.</p>
<p>Art. 28</p>	<p>§ 1. Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, od oskarżenia, powoduje umorzenie postępowania.</p> <p>§ 2. Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 26 § 3, od oskarżenia nie tamuje rozpoznania sprawy. Art. 57 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>	<p>§ 1. Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, od oskarżenia, powoduje umorzenie postępowania. Postanowienie o umorzeniu postępowania może wydać także referendarz sądowy.</p> <p>§ 2. Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 26 § 3, od oskarżenia nie tamuje rozpoznania sprawy. Art. 57 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>
<p>Art. 31</p>	<p>§ 1. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, sąd zawiesza postępowanie, a osoby najbliższe mogą wstąpić w prawa zmarłego. Jeżeli w terminie zawitym miesiąca od dnia śmierci oskarżyciela osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd umarza postępowanie.</p> <p>§ 2. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, wskazanego w art. 26 § 3, osoby najbliższe mogą przystąpić do postępowania w każdym jego stadium.</p>	<p>§ 1. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 27 § 1 i 2, sąd lub referendarz sądowy zawiesza postępowanie, a osoby najbliższe mogą wstąpić w prawa zmarłego. Jeżeli w terminie zawitym miesiąca od dnia śmierci oskarżyciela osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.</p> <p>§ 2. W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, wskazanego w art. 26 § 3, osoby najbliższe mogą przystąpić do postępowania w każdym jego stadium.</p>
<p>Dział IV. Czynności procesowe</p>		
<p>Art. 32</p>	<p>§ 1. Rozstrzygnięcia zapadają w postaci orzeczeń, zarządzeń albo mandatów karnych.</p> <p>§ 2. Orzeczenie wydaje się w formie wyroku lub postanowienia. Postanowieniem rozstrzyga się, gdy ustawa nie wymaga wydania wyroku.</p> <p>§ 3. Postanowienie wydaje sąd, prezes sądu i upoważniony sędzia, a w toku czynności wyjaśniających również organ prowadzący te czynności. W kwestii niewymagającej postanowienia wydaje się zarządzenie.</p> <p>Brak.</p> <p>§ 4. W sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych przepis § 3 odnosi się także do prokuratora wojskowego.</p> <p>§ 5. Przepisy art. 94, 95 i 97 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>	<p>§ 1. Rozstrzygnięcia zapadają w postaci orzeczeń, zarządzeń albo mandatów karnych.</p> <p>§ 2. Orzeczenie wydaje się w formie wyroku lub postanowienia. Postanowieniem rozstrzyga się, gdy ustawa nie wymaga wydania wyroku.</p> <p>§ 3. Postanowienie wydaje sąd, prezes sądu i upoważniony sędzia, a w toku czynności wyjaśniających również organ prowadzący te czynności. W kwestii niewymagającej postanowienia wydaje się zarządzenie.</p> <p>§ 3a. Postanowienia i zarządzenia, o których mowa w § 3, może wydawać także referendarz sądowy, gdy ustawa to przewiduje.</p> <p>§ 4. W sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych przepis § 3 odnosi się także do prokuratora wojskowego.</p> <p>§ 5. Przepisy art. 94, 95 i 97 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>
<p>Art. 37</p>	<p>§ 1. Protokół sporządza się z każdej czynności mającej istotne znaczenie dla sprawy, a w szczególności z rozprawy i posiedzenia, a także z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.</p> <p>§ 2. Z rozprawy sporządza się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) protokół utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz 2) protokół pisemny. <p>§ 3. O utrwalaniu przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk należy uprzedzić osoby uczestniczące w rozprawie.</p>	<p>§ 1. Protokół sporządza się z każdej czynności mającej istotne znaczenie dla sprawy, a w szczególności z rozprawą i posiedzenia, a także z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.</p> <p>§ 2. Z rozprawy sporządza się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) protokół utrwalający przebieg rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz 2) protokół pisemny. <p>§ 3. O utrwalaniu przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk należy uprzedzić osoby uczestniczące w rozprawie.</p>

1	2	3
	<p>§ 4. Protokół, o którym mowa w § 2 pkt 1, podpisuje protokolant podpisem elektronicznym gwarantującym identyfikację osoby protokolanta oraz rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu. Protokół ten nie podlega sprostowaniu.</p> <p>§ 5. Protokół pisemny, o którym mowa w § 2 pkt 2, jest jednobrzmiący z zapisem tekstowym i jest sporządzany przy użyciu systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz powinien zawierać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oznaczenie rozpoznawanej sprawy, sądu, czasu i miejsca rozprawy oraz – w zakresie niezbędnym ze względu na cele postępowania lub określonym przez przepisy szczególne – osób w niej uczestniczących; 2) wzmiankę co do jawności rozprawy i trybu postępowania; 3) wydane na rozprawie postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienie lub zarządzenie sporządzono osobno – wzmiankę o jego wydaniu; 4) wniesione ustnie na rozprawie zażalenia; 5) wzmiankę o złożeniu lub cofnięciu żądania ścigania wykroczenia, o odstąpieniu oskarżyciela od oskarżenia, o wstąpieniu prokuratora do postępowania, o złożeniu przez obwinionego wniosku o skazanie go w określony sposób bez przeprowadzania postępowania dowodowego, o prowadzeniu sprawy w trybie przyspieszonym i godzinie doprowadzenia obwinionego albo o odstąpieniu od jego przymusowego doprowadzenia, o złożeniu przez stronę w trybie przyspieszonym wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a także o cofnięciu środka zaskarżenia. <p>§ 6. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego orzekania w sprawie, prezes sądu może zarządzić sporządzenie przekładu odpowiedniej części protokołu, o którym mowa w § 2 pkt 1. Przekład stanowi załącznik do protokołu. Przepis § 10 stosuje się odpowiednio.</p> <p>§ 7. Jeżeli ze względów technicznych utrwalenie przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie jest możliwe, sporządza się wyłącznie protokół pisemny.</p> <p>§ 8. Protokół rozprawy sporządza pracownik sekretariatu albo inna osoba upoważniona przez prezesa sądu.</p> <p>§ 9. Przebieg także innych niż rozprawa czynności protokołowanych może być ponadto utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, o czym należy uprzedzić osoby uczestniczące w czynności. Zapis taki i jego przekład, jeżeli został sporządzony, są załącznikami do protokołu.</p> <p>§ 10. Strony i osoby mające w tym interes prawny mogą złożyć wniosek o sprostowanie protokołu pisemnego rozprawy lub posiedzenia, wskazując na nieścisłości lub opuszczenia. W przedmiocie sprostowania protokołu rozstrzyga, po wysłuchaniu protokolanta, sędzia, który prowadził czynność. Jeżeli przebieg rozprawy lub posiedzenia został utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, sędzia przed rozstrzygnięciem w przedmiocie sprostowania zapoznaje się również z odpowiednim fragmentem tego zapisu.</p>	<p>§ 4. Protokół, o którym mowa w § 2 pkt 1, podpisuje protokolant podpisem elektronicznym gwarantującym identyfikację osoby protokolanta oraz rozpoznawalność jakiegokolwiek późniejszej zmiany protokołu. Protokół ten nie podlega sprostowaniu.</p> <p>§ 5. Protokół pisemny, o którym mowa w § 2 pkt 2, jest jednobrzmiący z zapisem tekstowym i jest sporządzany przy użyciu systemu teleinformatycznego służącego do utrwalania przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz powinien zawierać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oznaczenie rozpoznawanej sprawy, sądu, czasu i miejsca rozprawy oraz – w zakresie niezbędnym ze względu na cele postępowania lub określonym przez przepisy szczególne – osób w niej uczestniczących; 2) wzmiankę co do jawności rozprawy i trybu postępowania; 3) wydane na rozprawie postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienie lub zarządzenie sporządzono osobno – wzmiankę o jego wydaniu; 4) wniesione ustnie na rozprawie zażalenia; 5) wzmiankę o złożeniu lub cofnięciu żądania ścigania wykroczenia, o odstąpieniu oskarżyciela od oskarżenia, o wstąpieniu prokuratora do postępowania, o złożeniu przez obwinionego wniosku o skazanie go w określony sposób bez przeprowadzania postępowania dowodowego, o prowadzeniu sprawy w trybie przyspieszonym i godzinie doprowadzenia obwinionego albo o odstąpieniu od jego przymusowego doprowadzenia, o złożeniu przez stronę w trybie przyspieszonym wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a także o cofnięciu środka zaskarżenia. <p>§ 6. Jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego orzekania w sprawie, prezes sądu może zarządzić sporządzenie przekładu odpowiedniej części protokołu, o którym mowa w § 2 pkt 1. Przekład stanowi załącznik do protokołu. Przepis § 10 stosuje się odpowiednio.</p> <p>§ 7. Jeżeli ze względów technicznych utrwalenie przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie jest możliwe, sporządza się wyłącznie protokół pisemny.</p> <p>§ 8. Protokół rozprawy sporządza pracownik sekretariatu albo inna osoba upoważniona przez prezesa sądu.</p> <p>§ 9. Przebieg także innych niż rozprawa czynności protokołowanych może być ponadto utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, o czym należy uprzedzić osoby uczestniczące w czynności. Zapis taki i jego przekład, jeżeli został sporządzony, są załącznikami do protokołu.</p> <p>§ 10. Strony i osoby mające w tym interes prawny mogą złożyć wniosek o sprostowanie protokołu pisemnego rozprawy lub posiedzenia, wskazując na nieścisłości lub opuszczenia. W przedmiocie sprostowania protokołu rozstrzyga, po wysłuchaniu protokolanta, sędzia, który prowadził czynność. Jeżeli przebieg rozprawy lub posiedzenia został utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, sędzia przed rozstrzygnięciem w przedmiocie sprostowania zapoznaje się również z odpowiednim fragmentem tego zapisu.</p>

1	2	3
	<p>§ 11. Do protokołu pisemnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 144 § 2 i 3, art. 146, art. 149 § 1, art. 150, art. 151, art. 153 § 3 i 4, art. 154 oraz art. 155 Kodeksu postępowania karnego, a w przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) protokołu pisemnego innego niż ten, o którym mowa w § 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio także przepisy art. 145, art. 148 i art. 149 § 2 Kodeksu postępowania karnego; 2) protokołu z posiedzenia lub z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych stosuje się odpowiednio także przepis art. 147 § 3 i przepisy wydane na podstawie art. 147 § 5 Kodeksu postępowania karnego. <p>§ 12. Czynności, z których nie sporządza się protokołu, a także inne zdarzenia, które mają znaczenie dla postępowania, utrwała się w aktach w formie notatki urzędowej podpisanej przez osobę, która dokonała tych czynności.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 11. Do protokołu pisemnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 144 § 2 i 3, art. 146, art. 149 § 1, art. 150, art. 151, art. 153 § 3 i 4, art. 154 oraz art. 155 Kodeksu postępowania karnego, a w przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) protokołu pisemnego innego niż ten, o którym mowa w § 2 pkt 2, stosuje się odpowiednio także przepisy art. 145, art. 148 § 1, 2, 3 i 4 i art. 149 § 2 Kodeksu postępowania karnego; 2) protokołu z posiedzenia lub z dokonanych poza rozprawą czynności dowodowych stosuje się odpowiednio także przepis art. 147 § 3 i przepisy wydane na podstawie art. 147 § 5 Kodeksu postępowania karnego. <p>§ 12. Czynności, z których nie sporządza się protokołu, a także inne zdarzenia, które mają znaczenie dla postępowania, utrwała się w aktach w formie notatki urzędowej podpisanej przez osobę, która dokonała tych czynności.</p> <p>§ 13. Na wniosek pokrzywdzonego lub świadka stosuje się odpowiednio przepisy art. 148 § 2a–2c oraz art. 156a Kodeksu postępowania karnego, chyba że utrudni to postępowanie lub sprzeczniwa się temu ważny interes jego uczestnika. O prawie tym należy pokrzywdzonego i świadka pouczyć.</p>
Art. 38	<p>§ 1. Do czynności procesowych prowadzonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia stosuje się odpowiednio także przepisy art. 95, 100 § 1 i 6 zdanie pierwsze, art. 105, 107, 108, 116–134, 136–142, 156 § 1–4, art. 157, 158, 160–166, 476 § 2 Kodeksu postępowania karnego, a gdy sąd orzeka jednoosobowo, również przepisy art. 109–114 i 115 § 1, § 2 zdanie pierwsze oraz § 3 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>Brak.</p> <p>§ 2. Przy pierwszym wysłuchaniu oraz w wypadku, o którym mowa w art. 54 § 7, osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia ma obowiązek wskazać adres dla doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego pismo wysłane pod ostatnio znanym adresem w kraju albo jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy, uważa się za doręczone, o czym należy ją pouczyć. Pouczenie to odnotowuje się w protokole, o którym mowa w art. 54 § 6, lub w notatce wskazanej w art. 54 § 7.</p>	<p>§ 1. Do czynności procesowych prowadzonych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia stosuje się odpowiednio także przepisy art. 95, art. 100 § 1 i 8, art. 105, art. 107, art. 108, art. 116–134, art. 136–142, art. 156 § 1–5 i 6, art. 157, art. 158, art. 160–166 Kodeksu postępowania karnego, a gdy sąd orzeka jednoosobowo, również przepisy art. 109–115 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 1a. Na odmowę udostępnienia akt osobie, o której mowa w art. 4 § 2, przysługuje zażalenie do sądu.</p> <p>§ 2. Przy pierwszym wysłuchaniu oraz w wypadku, o którym mowa w art. 54 § 7, osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia ma obowiązek wskazać adres dla doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego pismo wysłane pod ostatnio znanym adresem w kraju albo jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy, uważa się za doręczone, o czym należy ją pouczyć. Pouczenie to odnotowuje się w protokole, o którym mowa w art. 54 § 6, lub w notatce wskazanej w art. 54 § 7.</p>
<p>Dział V. Dowody</p> <p>Rozdział 6. Przepisy ogólne</p>		
Art. 39	<p>§ 1. Dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. Przepis art. 168 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.</p> <p>§ 2. Do wniosku dowodowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 169 i 170 Kodeksu postępowania karnego, a przy przeprowadzaniu dowodu także art. 171–173 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 3. Poza rozprawą o dopuszczeniu dowodu lub o jego zabezpieczeniu rozstrzyga prezes sądu, sąd albo organ prowadzący czynności wyjaśniające, a w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych także prokurator wojskowy.</p>	<p>§ 1. W postępowaniu przed sądem dowody przeprowadza się na wniosek stron, a w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, także z urzędu. Przepis art. 168 Kodeksu postępowania karnego stosuje się.</p> <p>§ 2. Do wniosku dowodowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 169 i 170 Kodeksu postępowania karnego, a przy przeprowadzaniu dowodu także art. 171–173 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 3. Poza rozprawą o dopuszczeniu dowodu lub o jego zabezpieczeniu rozstrzyga prezes sądu, sąd albo organ prowadzący czynności wyjaśniające, a w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych także prokurator wojskowy.</p>

1	2	3
	§ 4. Dowodu z wyjaśnień lub zeznań nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.	§ 4. Dowodu z wyjaśnień lub zeznań nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.
Rozdział 7. Przeprowadzanie poszczególnych dowodów. Przeszukanie		
Art. 41	<p>§ 1. Przy przeprowadzaniu dowodu z zeznań świadka stosuje się odpowiednio przepisy art. 177, 178, 182, 183, 185–190, 191 § 1 i 2 oraz art. 192 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony.</p> <p>§ 3. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” lub „poufne” lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Na postanowienie sądu służy zażalenie.</p> <p>§ 4. Sąd nie może zwolnić jednak od obowiązku zachowania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu adwokata, radcy prawnego, lekarza lub dziennikarza; 2) tajemnicy statystycznej. <p>§ 5. W wypadkach wskazanych w § 2 i 3 sąd przesłuchuje taką osobę na rozprawie z wyłączeniem jawności. Przepisy wydane na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>	<p>§ 1. Przy przeprowadzaniu dowodu z zeznań świadka stosuje się odpowiednio przepisy art. 177, art. 178, art. 178a, art. 182, art. 183, art. 185–190, art. 191 § 1–2 oraz art. 192 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony.</p> <p>§ 3. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” lub „poufne” lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Na postanowienie sądu służy zażalenie.</p> <p>§ 4. Sąd nie może zwolnić jednak od obowiązku zachowania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu adwokata, radcy prawnego, lekarza lub dziennikarza; 2) tajemnicy statystycznej. <p>§ 5. W wypadkach wskazanych w § 2 i 3 sąd przesłuchuje taką osobę na rozprawie z wyłączeniem jawności. Przepisy wydane na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>
Dział VI. Środki przymusu Rozdział 8. Zatrzymanie		
Art. 46	<p>§ 1. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu uprawnieniach oraz wysłuchać go.</p> <p>§ 2. Z zatrzymania sporządza się protokół, którego odpis doręcza się zatrzymanemu za pokwitowaniem. W protokole należy podać imię i nazwisko oraz funkcję osoby dokonującej zatrzymania, imię i nazwisko zatrzymanego, a w razie niemożności ustalenia tożsamości – rysopis tej osoby, a ponadto dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z określeniem wykroczenia, w związku z którym została zatrzymana. Należy również zapisać złożone przez zatrzymanego oświadczenia i zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach.</p> <p>§ 3. Na żądanie zatrzymanego zawiadamia się o zatrzymaniu osobę najbliższą, a także pracodawcę. O zatrzymaniu osoby wskazanej w art. 10 § 1 zawiadamia się niezwłocznie właściwego dowódcę jednostki wojskowej, nawet gdy zatrzymany tego nie żąda.</p>	<p>§ 1. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu uprawnieniach oraz wysłuchać go.</p> <p>§ 2. Z zatrzymania sporządza się protokół, którego odpis doręcza się zatrzymanemu za pokwitowaniem. W protokole należy podać imię i nazwisko oraz funkcję osoby dokonującej zatrzymania, imię i nazwisko zatrzymanego, a w razie niemożności ustalenia tożsamości – rysopis tej osoby, a ponadto dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z określeniem wykroczenia, w związku z którym została zatrzymana. Należy również zapisać złożone przez zatrzymanego oświadczenia i zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach.</p> <p>§ 3. Na żądanie zatrzymanego zawiadamia się o zatrzymaniu osobę najbliższą, a także pracodawcę. O zatrzymaniu osoby wskazanej w art. 10 § 1 zawiadamia się niezwłocznie właściwego dowódcę jednostki wojskowej, nawet gdy zatrzymany tego nie żąda. Przepis art. 612 § 2 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>

1	2	3
	<p>§ 4. Zatrzymanemu należy na jego żądanie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem albo z radcą prawnym oraz zapewnić możliwość bezpośredniej z nim rozmowy; zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.</p> <p>§ 5. Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także z upływem czasu zatrzymania.</p> <p>§ 6. Czas zatrzymania osoby liczy się od chwili jej ujęcia i nie może przekroczyć 24 godzin, a w wypadkach wskazanych w art. 45 § 1 pkt 1 – 48 godzin.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 4. Zatrzymanemu należy na jego żądanie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem albo z radcą prawnym oraz zapewnić możliwość bezpośredniej z nim rozmowy; zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.</p> <p>§ 5. Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także z upływem czasu zatrzymania.</p> <p>§ 6. Czas zatrzymania osoby liczy się od chwili jej ujęcia i nie może przekroczyć 24 godzin, a w wypadkach wskazanych w art. 45 § 1 pkt 1 – 48 godzin.</p> <p>§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia, o którym mowa w § 1, zawierając w nim w szczególności informacje o przysługujących zatrzymanemu uprawnieniach: do złożenia oświadczenia i odmowy złożenia oświadczenia w przedmiocie zatrzymania, do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, do przeglądania akt w zakresie dotyczącym przyczyn zatrzymania, do dostępu do pierwszej pomocy medycznej, jak również prawach wskazanych w § 1, 3–4 i 6, art. 47 § 1 oraz w art. 612 § 2 Kodeksu postępowania karnego, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy pełnomocnika.</p>
<p>Rozdział 10. Kary porządkowe i pozostałe środki przymusu</p>		
<p>Art. 49</p>	<p>§ 1. Na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, który bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie uprawnionego organu lub bez zezwolenia tego organu samowolnie wydalili się z miejsca czynności przed jej zakończeniem albo bezpodstawnie odmówił złożenia zeznań, wykonania czynności biegłego, tłumacza lub specjalisty, można nałożyć karę porządkową do 250 złotych, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania do 500 złotych.</p> <p>§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do osoby, która będąc obowiązana do okazania albo wydania przedmiotu oględzin lub dowodu rzeczowego odmówiła jego okazania lub wydania; nie dotyczy to osoby, której przysługuje prawo odmowy zeznań.</p> <p>§ 3. Nałożoną karę należy uchylić, jeżeli osoba ukarana w ciągu 7 dni od daty doręczenia lub ogłoszenia jej postanowienia o nałożeniu kary porządkowej dostatecznie usprawiedliwi swoje niestawiennictwo, samowolne oddalenie się, odmowę złożenia zeznań albo wykonania innego obowiązku, o którym mowa w § 1 lub 2.</p> <p>§ 4. W przypadku uchybienia obowiązkowi wskazanym w § 1 lub 2 przez żołnierza w czynnej służbie wojskowej, sąd występuje do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, o pociągnięcie go do odpowiedzialności dyscyplinarnej.</p> <p>§ 5. Przepis § 4 stosuje się, choćby za uchybienie, którego dopuścił się żołnierz przed wstąpieniem do wojska, była mu poprzednio wymierzona kara porządkowa, lecz nie została do tego czasu wykonana.</p>	<p>§ 1. Na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, który bez usprawiedliwienia nie stawiał się na wezwanie uprawnionego organu lub bez zezwolenia tego organu samowolnie wydalili się z miejsca czynności przed jej zakończeniem albo bezpodstawnie odmówił złożenia zeznań, wykonania czynności biegłego, tłumacza lub specjalisty, można nałożyć karę porządkową od 50 do 1000 złotych, a w razie ponownego niezastosowania się do wezwania od 100 do 1500 złotych.</p> <p>§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do osoby, która będąc obowiązana do okazania albo wydania przedmiotu oględzin lub dowodu rzeczowego odmówiła jego okazania lub wydania; nie dotyczy to osoby, której przysługuje prawo odmowy zeznań.</p> <p>§ 3. Nałożoną karę należy uchylić, jeżeli osoba ukarana w ciągu 7 dni od daty doręczenia lub ogłoszenia jej postanowienia o nałożeniu kary porządkowej dostatecznie usprawiedliwi swoje niestawiennictwo, samowolne oddalenie się, odmowę złożenia zeznań albo wykonania innego obowiązku, o którym mowa w § 1 lub 2.</p> <p>§ 4. W przypadku uchybienia obowiązkowi wskazanym w § 1 lub 2 przez żołnierza w czynnej służbie wojskowej, sąd występuje do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę, o pociągnięcie go do odpowiedzialności dyscyplinarnej.</p> <p>§ 5. Przepis § 4 stosuje się, choćby za uchybienie, którego dopuścił się żołnierz przed wstąpieniem do wojska, była mu poprzednio wymierzona kara porządkowa, lecz nie została do tego czasu wykonana.</p>

1	2	3
<p>Art. 50</p>	<p>§ 1. W razie niestawienia się świadka na wezwanie bez usprawiedliwienia można, niezależnie od nałożenia kary porządkowej, zarządzić jego przymusowe doprowadzenie przez Policję.</p> <p>§ 2. W razie nieusprawiedliwionej odmowy okazania albo wydania przedmiotu oględzin lub dowodu rzeczowego można zarządzić jego odebranie przez Policję.</p>	<p>§ 1. W razie niestawienia się świadka na wezwanie bez usprawiedliwienia można, niezależnie od nałożenia kary porządkowej, zarządzić jego zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie może być zarządzone także wobec osoby przesłuchanej w trybie określonym w art. 54 § 6, jeżeli nie stawiała się ona na wezwanie organu prowadzącego czynności wyjaśniające bez usprawiedliwienia. Przepis art. 47 stosuje się wówczas odpowiednio, z tym że zażalenie na zatrzymanie rozpoznaje sąd rejonowy miejsca prowadzenia postępowania lub prowadzenia czynności wyjaśniających, w ramach których zarządził zatrzymanie w celu przymusowego doprowadzenia. Zatrzymanie może nastąpić na czas konieczny do wykonania zarządzenia o doprowadzeniu.</p> <p>§ 2. W razie nieusprawiedliwionej odmowy okazania albo wydania przedmiotu oględzin lub dowodu rzeczowego można zarządzić jego odebranie przez Policję.</p>
<p>Art. 52</p>	<p>Wykonując zarządzenie o przymusowym doprowadzeniu obwinionego lub świadka, Policja może, gdy jest to niezbędne, zatrzymać osobę, którą ma doprowadzić na czas konieczny do wykonania zarządzenia. Art. 46 i 47 nie stosuje się.</p>	<p>Uchylony.</p>
<p>Art. 53</p>	<p>Jeżeli miejsce pobytu osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia nie jest znane, sąd może zarządzić ustalenie miejsca jej pobytu przez Policję. Policja ustala też miejsce pobytu z własnej inicjatywy albo na wniosek organu dokonującego czynności wyjaśniających. Sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie obwinionego.</p>	<p>Jeżeli miejsce pobytu osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia nie jest znane, sąd może zarządzić ustalenie miejsca jej pobytu przez Policję. Policja ustala też miejsce pobytu z własnej inicjatywy albo na wniosek organu dokonującego czynności wyjaśniających.</p>
<p>Dział VII. Czynności wyjaśniające</p>		
<p>Art. 54</p>	<p>§ 1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie, Policja przeprowadza czynności wyjaśniające. Czynności te w miarę możliwości należy podjąć w miejscu popełnienia czynu bezpośrednio po jego ujawnieniu i zakończyć w ciągu miesiąca.</p> <p>§ 2. Jeżeli czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, zawiadamia się o tym ujawnionych pokrzywdzonych oraz osobę, o której mowa w art. 56a, wskazując przyczynę niewniesienia wniosku o ukaranie.</p> <p>§ 3. Jeżeli okoliczności czynu nie budzą wątpliwości, utrwalenie czynności wyjaśniających można ograniczyć do sporządzenia notatki urzędowej, zawierającej ustalenia niezbędne do sporządzenia wniosku o ukaranie. Notatka powinna zawierać wskazanie rodzaju czynności, czasu i miejsca oraz osób uczestniczących, a także krótki opis przebiegu czynności i podpis osoby, która sporządziła notatkę.</p>	<p>§ 1. W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku, Policja z urzędu przeprowadza czynności wyjaśniające. Czynności te w miarę możliwości należy podjąć w miejscu popełnienia czynu bezpośrednio po jego ujawnieniu i powinny one być zakończone w ciągu miesiąca od ich podjęcia.</p> <p>§ 2. Jeżeli czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, zawiadamia się o tym ujawnionych pokrzywdzonych oraz osobę, o której mowa w art. 56a, wskazując przyczynę niewniesienia wniosku o ukaranie. Zawiadamiając pokrzywdzonego, poucza się go także o prawie, o którym mowa w art. 27 § 2, oraz o możliwości zaznajomienia się z materiałem dowodowym uzyskanym w toku czynności wyjaśniających oraz sporządzania odpisów i kopii. Na wniosek pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika wydaje się odpłatnie kopie i uwierzytelnione odpisy tych materiałów; do odpłatności za wydawanie kopii i uwierzytelnionych odpisów stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 156 § 6 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 3. Jeżeli okoliczności czynu nie budzą wątpliwości, utrwalenie czynności wyjaśniających można ograniczyć do sporządzenia notatki urzędowej, zawierającej ustalenia niezbędne do sporządzenia wniosku o ukaranie. Notatka powinna zawierać wskazanie rodzaju czynności, czasu i miejsca oraz osób uczestniczących, a także krótki opis przebiegu czynności i podpis osoby, która sporządziła notatkę.</p>

1	2	3
	<p>§ 4. Jeżeli okoliczności czynu budzą wątpliwości, dla realizacji celu określonego w § 1 można przeprowadzić odpowiedni dowód. Utrwalenie takiej czynności następuje w formie protokołu ograniczonego do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących udział w czynności.</p> <p>§ 5. W stosunku do osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 74 § 3 i art. 308 § 1 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 6. Należy niezwłocznie przesłuchać osobę, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Osoba taka ma prawo odmówić złożenia wyjaśnień oraz zgłosić wnioski dowodowe, o czym należy ją pouczyć. Przesłuchanie tej osoby zaczyna się od powiadomienia jej o treści zarzutu wpisanego do protokołu przesłuchania; przepis § 4 zdanie drugie stosuje się.</p> <p>Brak.</p> <p>§ 7. Od przesłuchania osoby, o której mowa w § 6, można odstąpić, jeżeli byłoby ono połączone ze znacznymi trudnościami; osoba ta może nadesłać wyjaśnienia do właściwego organu w terminie 7 dni od odstąpienia od przesłuchania, o czym należy ją pouczyć. Odstąpienie od przesłuchania oraz pouczenie dokumentuje się notatką urzędową.</p> <p>§ 8. Przepis art. 213 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 4. Jeżeli okoliczności czynu budzą wątpliwości, dla realizacji celu określonego w § 1 można, z urzędu lub na wniosek pokrzywdzonego albo osoby, o której mowa w § 5 i 6, przeprowadzić odpowiedni dowód. Utrwalenie takiej czynności następuje w formie protokołu.</p> <p>§ 5. W stosunku do osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 74 § 3 i art. 308 § 1 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 6. Należy niezwłocznie przesłuchać osobę, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Osoba taka ma prawo odmówić złożenia wyjaśnień oraz zgłosić wnioski dowodowe, o czym należy ją pouczyć. Przesłuchanie tej osoby zaczyna się od powiadomienia jej o treści zarzutu wpisanego do protokołu przesłuchania; przepis § 4 zdanie drugie stosuje się.</p> <p>§ 6a. Osoba przesłuchana w trybie określonym w § 6 ma obowiązek informowania organu prowadzącego czynności wyjaśniające o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni oraz stawienia się na wezwanie tego organu pod rygorem zatrzymania i przymusowego doprowadzenia, o czym należy ją pouczyć przy przesłuchaniu, odnotowując to w protokole tej czynności.</p> <p>§ 7. Od przesłuchania osoby, o której mowa w § 6, można odstąpić, jeżeli byłoby ono połączone ze znacznymi trudnościami; osoba ta może nadesłać wyjaśnienia do właściwego organu w terminie 7 dni od odstąpienia od przesłuchania, o czym należy ją pouczyć. Odstąpienie od przesłuchania oraz pouczenie dokumentuje się notatką urzędową.</p> <p>§ 8. Przepis art. 213 § 1 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p> <p>§ 9. W ramach czynności wyjaśniających organ je prowadzący może, z inicjatywy lub za zgodą osoby określonej w § 6 i pokrzywdzonego, skierować sprawę do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia mediacji. Przepis art. 23a Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.</p>
<p>Dział VIII. Postępowanie zwyczajne</p> <p>Rozdział 12. Przygotowanie do rozprawy</p>		
<p>Art. 67.</p>	<p>§ 1. Zawiadamiając obwinionego o terminie pierwszej rozprawy lub posiedzeniu, o którym mowa w art. 60 § 1 pkt 1, dołącza się do zawiadomienia odpis wniosku o ukaranie.</p> <p>§ 2. Zawiadomienie obwinionego o terminie pierwszej rozprawy powinno zawierać pouczenie o tym, że może on sprowadzić na rozprawę świadków i przedstawić inne dowody na swoją obronę lub wskazać je sądowi w takim czasie, aby dowody te mogły być przeprowadzone na rozprawie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od doręczenia zawiadomienia, a także o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia wyjaśnień lub udzielenia odpowiedzi na pytanie i do korzystania z pomocy obrońcy oraz o prawie przeglądania akt sprawy, jak również o obowiązku powiadomienia sądu o każdej zmianie miejsca pobytu lub zamieszkania na okres dłuższy niż 7 dni,</p>	<p>§ 1. Zawiadamiając obwinionego o terminie pierwszej rozprawy lub posiedzeniu, o którym mowa w art. 60 § 1 pkt 1, dołącza się do zawiadomienia odpis wniosku o ukaranie.</p> <p>§ 2. Zawiadomienie obwinionego o terminie pierwszej rozprawy powinno zawierać pouczenie o tym, że może on sprowadzić na rozprawę świadków i przedstawić inne dowody na swoją obronę lub wskazać je sądowi w takim czasie, aby dowody te mogły być przeprowadzone na rozprawie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od doręczenia zawiadomienia, a także o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia wyjaśnień lub udzielenia odpowiedzi na pytanie i do korzystania z pomocy obrońcy oraz o prawie przeglądania akt sprawy, jak również o obowiązku powiadomienia sądu o każdej zmianie miejsca pobytu lub zamieszkania na okres dłuższy niż 7 dni,</p>

1	2	3
	<p>a w razie pobytu za granicą – o konieczności wskazania w kraju adresu dla doręczeń i o konsekwencjach uchybienia tym obowiązkom. W zawiadomieniu należy pouczyć obwinionego o przysługującym mu prawie wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 58 § 3. Zawiadomienie lub wezwanie powinno także zawierać pouczenie, iż rozprawa może być prowadzona pod nieobecność obwinionego jako zaoczna oraz pouczenie o możliwości przymusowego doprowadzenia obwinionego na rozprawę.</p> <p>§ 3. Zawiadomienie kierowane do obwinionego, którego obecności na rozprawie nie uznano za obowiązkową, powinno zawierać pouczenie, że może on nie stawiając się do sądu nadesłać swoje wyjaśnienia. Wyjaśnienia te podlegają odczytaniu na rozprawie. Rozprawa ma wówczas charakter zaoczny.</p> <p>§ 4. W zawiadomieniu kierowanym do oskarżyciela posiłkowego należy pouczyć go o obowiązku powiadomienia sądu o zmianie miejsca zamieszkania oraz podania adresu dla doręczeń w czasie pobytu za granicą i konsekwencjach niedopełnienia tego obowiązku, a w zawiadomieniu kierowanym do pokrzywdzonego – o uprawnieniach, o których mowa w art. 26 § 3.</p> <p>§ 5. Sąd może, uznając obecność obwinionego na rozprawie za obowiązkową mimo wcześniejszego uznania jej za nieobowiązkową, wezwać obwinionego, odraczając w tym celu rozprawę.</p> <p>Brak.</p>	<p>a w razie pobytu za granicą – o konieczności wskazania w kraju adresu dla doręczeń i o konsekwencjach uchybienia tym obowiązkom. W zawiadomieniu należy pouczyć obwinionego o przysługującym mu prawie wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 58 § 3. Zawiadomienie lub wezwanie powinno także zawierać pouczenie, iż rozprawa może być prowadzona pod nieobecność obwinionego jako zaoczna oraz pouczenie o możliwości przymusowego doprowadzenia obwinionego na rozprawę.</p> <p>§ 3. Zawiadomienie kierowane do obwinionego, którego obecności na rozprawie nie uznano za obowiązkową, powinno zawierać pouczenie, że może on nie stawiając się do sądu nadesłać swoje wyjaśnienia. Wyjaśnienia te podlegają odczytaniu na rozprawie. Rozprawa ma wówczas charakter zaoczny.</p> <p>§ 4. W zawiadomieniu kierowanym do oskarżyciela posiłkowego należy pouczyć go o obowiązku powiadomienia sądu o zmianie miejsca zamieszkania oraz podania adresu dla doręczeń w czasie pobytu za granicą i konsekwencjach niedopełnienia tego obowiązku, a w zawiadomieniu kierowanym do pokrzywdzonego – o uprawnieniach, o których mowa w art. 26 § 3.</p> <p>§ 5. Sąd może, uznając obecność obwinionego na rozprawie za obowiązkową mimo wcześniejszego uznania jej za nieobowiązkową, wezwać obwinionego, odraczając w tym celu rozprawę.</p> <p>§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór pouczenia, o którym mowa w § 2, zawierając w nim informacje dotyczące praw i obowiązków obwinionego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, w tym o uprawnieniach określonych w § 1 oraz w art. 20 § 2 i art. 22, mając na względzie konieczność zrozumienia pouczenia także przez osoby niekorzystające z pomocy pełnomocnika.</p>
Rozdział 13. Rozprawa		
Art. 81	Przy przeprowadzaniu rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 369, 371, 372, 374 § 2, art. 375–377, 379, 384, 386, 395, 396, 399, 405–407 Kodeksu postępowania karnego.	Przy przeprowadzaniu rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 369, art. 371, art. 372, art. 374 § 2, art. 375–377, art. 379, art. 384, art. 386, art. 395, art. 396, art. 399, art. 405 i art. 406 Kodeksu postępowania karnego.
Art. 84	<p>§ 1. Jeżeli w wyroku nie rozstrzygnięto lub rozstrzygnięto wadliwie o zaliczeniu na poczet kar lub środków karnych okresów, o których mowa w art. 82 § 2 pkt 2, albo odnośnie dowodów rzeczowych, sąd rozstrzyga o tym postanowieniem na posiedzeniu. Nie można jednak orzec przypadku przedmiotów.</p> <p>§ 2. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie. W razie złożenia apelacji, zażalenie to rozpoznaje łącznie z apelacją właściwy sąd odwoławczy.</p>	<p>§ 1. Jeżeli w wyroku nie rozstrzygnięto lub rozstrzygnięto wadliwie o zaliczeniu na poczet kar lub środków karnych okresów, o których mowa w art. 82 § 2 pkt 2, albo odnośnie do dowodów rzeczowych, sąd rozstrzyga o tym postanowieniem na posiedzeniu.</p> <p>§ 2. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie. W razie złożenia apelacji, zażalenie to rozpoznaje łącznie z apelacją właściwy sąd odwoławczy.</p>
Rozdział 14. Postępowanie w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych		
Art. 85	§ 1. W postępowaniu przed sądem wojskowym podstawę do wszczęcia postępowania stanowi wniosek o ukaranie sporządzony lub zatwierdzony przez prokuratora wojskowego.	§ 1. W postępowaniu przed sądem wojskowym podstawę do wszczęcia postępowania stanowi wniosek o ukaranie sporządzony lub zatwierdzony przez prokuratora wojskowego.

1	2	3
	<p>§ 2. Żandarmerii Wojskowej, w stosunku do osoby wskazanej w art. 10 § 1, która popełniła wykroczenie podlegające orzecznictwu sądów wojskowych, przysługują uprawnienia i obowiązki procesowe Policji wynikające z niniejszego kodeksu, z tym że oskarżycielem publicznym jest wyłącznie prokurator wojskowy.</p> <p>§ 3. Prawo zatrzymania osoby wskazanej w art. 10 § 1 przysługuje także wojskowym organom porządkowym oraz przełożonemu wojskowemu.</p> <p>§ 4. Przymusowego doprowadzenia osoby, o której mowa w art. 10 § 1, jeżeli zachodzi przypadek wymieniony w art. 50 § 1, art. 52, 53, 71 § 4, dokonują właściwe organy wojskowe, chyba że ważne powody stoją temu na przeszkodzie.</p>	<p>§ 2. Żandarmerii Wojskowej, w stosunku do osoby wskazanej w art. 10 § 1, która popełniła wykroczenie podlegające orzecznictwu sądów wojskowych, przysługują uprawnienia i obowiązki procesowe Policji wynikające z niniejszego kodeksu.</p> <p>§ 3. Prawo zatrzymania osoby wskazanej w art. 10 § 1 przysługuje także wojskowym organom porządkowym oraz przełożonemu wojskowemu.</p> <p>§ 4. Przymusowego doprowadzenia osoby, o której mowa w art. 10 § 1, jeżeli zachodzi przypadek wymieniony w art. 50 § 1, art. 53, art. 71 § 4, dokonują właściwe organy wojskowe, chyba że ważne powody stoją temu na przeszkodzie.</p>
<p>Dział IX. Postępowania szczególne</p> <p>Rozdział 15. Postępowanie przyspieszone</p>		
<p>Art. 92</p>	<p>§ 1. W postępowaniu przyspieszonym, z zastrzeżeniem art. 92a:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wniosek o ukaranie może ograniczyć się do wymogów wskazanych w art. 57 § 2 i § 3 pkt 1 i 3; może też być złożony ustnie do protokołu; 2) sąd bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpoznania sprawy, zaznaczając w protokole, że prowadzi ją w trybie przyspieszonym oraz odnotowując godzinę doprowadzenia obwinionego; 3) sąd zobowiązuje obwinionego do pozostania do dyspozycji sądu do zakończenia rozprawy pod rygorem wydania orzeczenia pod jego nieobecność; tak wydanego wyroku nie uważa się za zaoczny; 4) w razie przerwania rozprawy na okres dłuższy niż 3 dni sprawę rozpoznaje się w postępowaniu zwyczajnym; 5) w razie wydania wyroku pod nieobecność obwinionego w wypadkach, o których mowa w pkt 3 albo w art. 91 § 3, uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu, w pozostałych wypadkach uzasadnienie wyroku sporządza się tylko na wniosek strony złożony ustnie do protokołu rozprawy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku; 6) termin do wniesienia środka odwoławczego wynosi 3 dni od daty ogłoszenia rozstrzygnięcia, gdy uzasadnienie sporządza się z urzędu, a w pozostałych przypadkach – 3 dni od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem; 7) sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę najpóźniej w ciągu miesiąca od daty jej wpływu do tego sądu. <p>§ 2. Sąd sporządza uzasadnienie w terminie 3 dni od daty ogłoszenia wyroku.</p> <p>§ 3. W razie ustalenia, że brak jest warunków uzasadniających prowadzenie sprawy w trybie przyspieszonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prezes sądu przed wszczęciem postępowania zwraca oskarżycielowi wniosek o ukaranie do uzupełnienia braków formalnych, gdy wniosek ten ograniczał się do wymogów wskazanych w § 1 pkt 1, jeżeli jednak wniosek o ukaranie odpowiada wymogom określonym w art. 57 § 2–4, rozpoznaje się go w postępowaniu zwyczajnym; 2) sąd wydaje postanowienie o zmianie trybu na zwyczajny, gdy brak podstaw do prowadzenia postępowania przyspieszonego ustalono po wszczęciu postępowania. 	<p>§ 1. W postępowaniu przyspieszonym, z zastrzeżeniem art. 92a:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wniosek o ukaranie może ograniczyć się do wymogów wskazanych w art. 57 § 2 i § 3 pkt 1 i 3; może też być złożony ustnie do protokołu; 2) sąd bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpoznania sprawy, zaznaczając w protokole, że prowadzi ją w trybie przyspieszonym oraz odnotowując godzinę doprowadzenia obwinionego; 3) sąd zobowiązuje obwinionego do pozostania do dyspozycji sądu do zakończenia rozprawy pod rygorem wydania orzeczenia pod jego nieobecność; tak wydanego wyroku nie uważa się za zaoczny; 4) w razie przerwania rozprawy na okres dłuższy niż 3 dni sprawę rozpoznaje się w postępowaniu zwyczajnym; 5) uzasadnienie wyroku sporządza się tylko na wniosek strony złożony ustnie do protokołu rozprawy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku; 6) termin do wniesienia środka odwoławczego wynosi 3 dni i biegnie od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem; 7) sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę najpóźniej w ciągu miesiąca od daty jej wpływu do tego sądu. <p>§ 2. Sąd sporządza uzasadnienie w terminie 3 dni od daty ogłoszenia wyroku.</p> <p>§ 3. W razie ustalenia, że brak jest warunków uzasadniających prowadzenie sprawy w trybie przyspieszonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prezes sądu przed wszczęciem postępowania zwraca oskarżycielowi wniosek o ukaranie do uzupełnienia braków formalnych, gdy wniosek ten ograniczał się do wymogów wskazanych w § 1 pkt 1, jeżeli jednak wniosek o ukaranie odpowiada wymogom określonym w art. 57 § 2–4, rozpoznaje się go w postępowaniu zwyczajnym; 2) sąd wydaje postanowienie o zmianie trybu na zwyczajny, gdy brak podstaw do prowadzenia postępowania przyspieszonego ustalono po wszczęciu postępowania.

1	2	3
Rozdział 17. Postępowanie mandatowe		
<p>Art. 101</p> <p>§ 1. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego złożony w zawitym terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się mandatu lub z urzędu.</p> <p>Brak.</p> <p>Brak.</p> <p>§ 2. Uprawniony do uchylenia prawomocnego mandatu karnego jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na którego obszarze działania została nałożona grzywna. W przedmiocie uchylenia mandatu karnego sąd orzeka na posiedzeniu. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć ukarany, organ, który lub którego funkcjonariusz nałożył grzywnę w drodze mandatu, albo przedstawiciel tego organu oraz ujawniony pokrzywdzony. Przed wydaniem postanowienia sąd może zarządzić stosowne czynności w celu sprawdzenia podstaw do uchylenia mandatu karnego.</p> <p>§ 3. Uchylając mandat karny nakazuje się podmiotowi, na rachunek którego pobrano grzywnę, zwrot uiszczonej kwoty.</p> <p>Brak.</p>		<p>§ 1. Prawomocny mandat karny podlega niezwłocznie uchyleniu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie albo na osobę, która popełniła czyn zabroniony przed ukończeniem 17 lat, albo gdy ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia wykroczenia z przyczyn, o których mowa w art. 15–17 Kodeksu wykroczeń. Uchylenie następuje na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego złożony nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się mandatu lub na wniosek organu, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, albo z urzędu.</p> <p>§ 1a. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu w trybie określonym w § 1, jeżeli grzywnę nałożono wbrew zakazom określonym w art. 96 § 2. Podlega on również uchyleniu, gdy grzywnę nałożono w wysokości wyższej niż wynika to z art. 96 § 1–1b, z tym że w takim wypadku jedynie w części przekraczającej jej dopuszczalną wysokość.</p> <p>§ 1b. Prawomocny mandat karny podlega uchyleniu w każdym czasie na wniosek ukaranego, jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego lub na wniosek organu, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, albo z urzędu, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego została nałożona grzywna tym mandatem; 2) potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. <p>§ 2. Uprawniony do uchylenia prawomocnego mandatu karnego jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na którego obszarze działania została nałożona grzywna. W przedmiocie uchylenia mandatu karnego sąd orzeka na posiedzeniu. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć ukarany, organ, który lub którego funkcjonariusz nałożył grzywnę w drodze mandatu, albo przedstawiciel tego organu oraz ujawniony pokrzywdzony. Przed wydaniem postanowienia sąd może zarządzić stosowne czynności w celu sprawdzenia podstaw do uchylenia mandatu karnego.</p> <p>§ 3. Uchylając mandat karny nakazuje się podmiotowi, na rachunek którego pobrano grzywnę, zwrot uiszczonej kwoty.</p> <p>§ 4. W razie wydania ponownego rozstrzygnięcia w sprawie, w której uchylono prawomocny mandat karny, nie można orzec na niekorzyść obwinionego, jeżeli uchylenie mandatu nastąpiło z przyczyn wskazanych w § 1b.</p>
Dział X. Środki odwoławcze		
<p>Art. 103</p>	<p>§ 1. Środkami odwoławczymi są apelacja i zażalenie.</p> <p>§ 2. Od wyroku sądu pierwszej instancji służy stronom apelacja, chyba że ustawa stanowi inaczej.</p>	<p>§ 1. Środkami odwoławczymi są apelacja i zażalenie.</p> <p>§ 2. Od wyroku sądu pierwszej instancji służy stronom apelacja, chyba że ustawa stanowi inaczej.</p>

1	2	3
	<p>§ 3. Zażalenie przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Przysługuje ono stronom, a także osobie, której postanowienie, zarządzenie lub inne czynności bezpośrednio dotyczą.</p> <p>Brak.</p> <p>Brak.</p> <p>§ 4. Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub części.</p>	<p>§ 3. Zażalenie przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Przysługuje ono stronom, a także osobie, której postanowienie, zarządzenie lub inne czynności bezpośrednio dotyczą.</p> <p>§ 3a. Od postanowień i zarządzeń referendarza sądowego może być wniesiony sprzeciw. Powoduje on utratę mocy postanowienia lub zarządzenia.</p> <p>§ 3b. Sprzeciw przysługuje stronie, a także osobie, której postanowienie lub zarządzenie dotyczy. Składa się go w terminie 7 dni od ogłoszenia postanowienia lub zarządzenia, a gdy podlega ono doręczeniu – od daty doręczenia. Prezes sądu odmawia przyjęcia sprzeciwu, jeżeli został on wniesiony po terminie lub przez osobę nieuprawnioną.</p> <p>§ 4. Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub części.</p>
<p>Art. 104</p>	<p>§ 1. Sąd odwoławczy uchyla na posiedzeniu zaskarżone orzeczenie, niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) orzeczenie wydała osoba nieuprawniona do orzekania albo sędzia podlegający wyłączeniu z mocy prawa lub niezdolny do orzekania; 2) sąd był nienależycie obsadzony lub orzeczenie nie zostało podpisane; 3) sąd powszechny orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wojkowego albo sąd wojkowy orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu powszechnego; 3a) sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu; 4) orzeczono karę lub środek karny nieznanym w ustawie; 5) zachodzi sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiająca jego wykonanie; 6) obwiniony nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 21 § 1 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy; 7) zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 5 § 1 pkt 4–10. <p>§ 1a. Uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w § 1 pkt 6 oraz w art. 5 § 1 pkt 4 i 5 może nastąpić tylko na korzyść obwinionego.</p> <p>§ 2. Sąd odwoławczy może orzec surowszą karę aresztu tylko wtedy, gdy nie zmienia ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku.</p>	<p>§ 1. Sąd odwoławczy uchyla na posiedzeniu zaskarżone orzeczenie, niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) orzeczenie wydała osoba nieuprawniona do orzekania albo sędzia podlegający wyłączeniu z mocy prawa lub niezdolny do orzekania; 2) sąd był nienależycie obsadzony lub orzeczenie nie zostało podpisane; 3) sąd powszechny orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wojkowego albo sąd wojkowy orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu powszechnego; 3a) sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu; 4) orzeczono karę lub środek karny nieznanym w ustawie; 5) zachodzi sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiająca jego wykonanie; 6) obwiniony nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 21 § 1 lub obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy; 7) zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 5 § 1 pkt 4–10. <p>§ 1a. Uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w § 1 pkt 6 oraz w art. 5 § 1 pkt 4 i 5 może nastąpić tylko na korzyść obwinionego.</p> <p>§ 2. Uchylony.</p>
<p>Art. 106</p>	<p>§ 1. Strony mają prawo uczestniczyć w rozprawie i w posiedzeniu sądu odwoławczego. Udział stron nie jest obowiązkowy, chyba że prezes sądu lub sąd tak zarządzi. Obowiązkowy jest jednak udział obrońcy w wypadku określonym w art. 21 § 1.</p> <p>§ 2. Sąd odwoławczy na żądanie obwinionego pozbawionego wolności zarządza jego sprowadzenie na rozprawę, chyba że uzna za wystarczający udział w rozprawie jego obrońcy. Jeżeli obwiniony nie ma obrońcy, wyznacza się obrońcę z urzędu.</p> <p>§ 3. Niestawiennictwo prawidłowo zawiadomionych o terminie stron i ich przedstawicieli procesowych nie tłumaczy rozpoznania sprawy, chyba że stawiennictwo było obowiązkowe.</p>	<p>§ 1. Strony mają prawo uczestniczyć w rozprawie i w posiedzeniu sądu odwoławczego. Udział stron nie jest obowiązkowy, chyba że prezes sądu lub sąd tak zarządzi. Obowiązkowy jest jednak udział obrońcy w wypadku określonym w art. 21 § 1.</p> <p>§ 2. Sąd odwoławczy na żądanie obwinionego pozbawionego wolności, złożone nie później niż w ciągu 7 dni od zawiadomienia go o przyjęciu apelacji, zarządza jego sprowadzenie na rozprawę, chyba że uzna za wystarczający udział w niej jego obrońcy. Jeżeli obwiniony nie ma obrońcy, wyznacza się obrońcę z urzędu.</p> <p>§ 3. Niestawiennictwo prawidłowo zawiadomionych o terminie stron i ich przedstawicieli procesowych nie tłumaczy rozpoznania sprawy, chyba że stawiennictwo było obowiązkowe.</p>

1	2	3
Art. 106a	Sąd odwoławczy może, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadzić dowód na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości lub w znacznej części. Dowód można dopuścić również przed rozprawą.	Sąd odwoławczy może, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadzić dowód na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Dowód można dopuścić również przed rozprawą.
<p>Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia</p> <p>Rozdział 19. Wznowienie postępowania</p>		
Art. 113	<p>§ 1. Do wznowienia postępowania prawomocnie zakończonemu w trybie przepisów niniejszego kodeksu stosuje się odpowiednio przepisy art. 540–542, 544 § 2 i 3 oraz art. 545–548 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. Do wniosku o wznowienie postępowania strona niebędąca prokuratorem dołącza dowód wniesienia opłaty sądowej; opłata ta podlega zwrotowi w razie uwzględnienia wniosku.</p> <p>§ 3. W kwestii wznowienia orzeka na posiedzeniu jednoosobowo sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu – jednoosobowo sąd apelacyjny.</p> <p>§ 4. W sprawach należących do właściwości sądów wojskowych w kwestii wznowienia orzeka na posiedzeniu jednoosobowo wojskowy sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa.</p>	<p>§ 1. Postępowanie sądowe, prowadzone w trybie określonym przez przepisy rozdziałów 11–16 oraz działu X niniejszego kodeksu, zakończone prawomocnym orzeczeniem, może być wznowione na wniosek strony, a gdy ustawa to przewiduje – z urzędu. Do wznowienia tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 540–542, art. 544 § 2 i 3 oraz art. 545–548 Kodeksu postępowania karnego.</p> <p>§ 2. Do wniosku o wznowienie postępowania strona niebędąca prokuratorem dołącza dowód wniesienia opłaty sądowej; opłata ta podlega zwrotowi w razie uwzględnienia wniosku.</p> <p>§ 3. W kwestii wznowienia orzeka na posiedzeniu jednoosobowo sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu – jednoosobowo sąd apelacyjny.</p> <p>§ 4. W sprawach należących do właściwości sądów wojskowych w kwestii wznowienia orzeka na posiedzeniu jednoosobowo wojskowy sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa.</p>
<p>Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia</p> <p>Rozdział 20. Odszkodowanie za niesłuszne ukaranie lub zatrzymanie</p>		
Art. 114	<p>§ 1. Obwinionemu, który w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania został następnie niewinny albo wobec którego umorzono postępowanie wskutek okoliczności nieuwzględnionych we wcześniejszym postępowaniu, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłą z wykonania względem niego w całości lub części kary lub środka karnego, których nie powinien był ponieść.</p> <p>§ 2. Odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje także osobie niewątpliwie niesłusznie zatrzymanej oraz osobie osadzonej w zakładzie karnym na podstawie art. 82 § 5 pkt 2 albo pkt 3, która następnie została prawomocnie niewinna albo wobec której prawomocnie umorzono postępowanie.</p> <p>Brak.</p>	<p>§ 1. Obwinionemu, który w wyniku kasacji lub wznowienia postępowania został następnie niewinny albo wobec którego umorzono postępowanie wskutek okoliczności nieuwzględnionych we wcześniejszym postępowaniu, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłą z wykonania względem niego w całości lub części kary lub środka karnego, których nie powinien był ponieść.</p> <p>§ 2. Odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje także osobie niewątpliwie niesłusznie zatrzymanej oraz osobie osadzonej w zakładzie karnym na podstawie art. 82 § 5 pkt 2 albo pkt 3, która następnie została prawomocnie niewinna albo wobec której prawomocnie umorzono postępowanie.</p> <p>§ 2a. Odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje również obwinionemu, wobec którego zastosowano zabezpieczenie majątkowe środka karnego przypadku, w zakresie szkody i krzywdy wyrządzonej tym środkiem przymusu, gdy został on następnie prawomocnie niewinny albo umorzono wobec niego postępowanie lub mimo skazania go nie orzeczono środka karnego przypadku.</p>

DZIAŁ XIII. KOSZTY POSTĘPOWANIA

1	2	3
	§ 3. W razie śmierci obwinionego, który żądanie odszkodowania i zadośćuczynienia zgłosił za życia, prawa jego przechodzą na małżonka, dzieci i rodziców.	§ 3. W razie śmierci obwinionego, który żądanie odszkodowania i zadośćuczynienia zgłosił za życia, prawa jego przechodzą na małżonka, dzieci i rodziców.
Art. 116	Przy rozpoznawaniu roszczeń o odszkodowanie oraz zadośćuczynienie stosuje się odpowiednio przepisy art. 553, 556 § 4 i art. 557–559 Kodeksu postępowania karnego.	Przy rozpoznawaniu roszczeń o odszkodowanie oraz zadośćuczynienie stosuje się odpowiednio przepisy art. 553, art. 556 § 4, art. 557 i art. 558 Kodeksu postępowania karnego.
Dział XIII. Koszty postępowania		
Art. 119	Do kosztów postępowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 616, art. 617, art. 618 § 1 i 3, art. 618a–618l, art. 623, art. 624 § 1, art. 625–627, art. 630, art. 633–635, art. 636 § 1 i 2, art. 637–639 i art. 641 Kodeksu postępowania karnego, przy czym wydatkami Skarbu Państwa są także wydatki ponoszone w toku czynności wyjaśniających.	Do kosztów postępowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 616, art. 617, art. 618 § 1 i 3, art. 618a–618l, art. 619 § 3 , art. 623, art. 624 § 1, art. 625–627, art. 630, art. 632a , art. 633–635, art. 636 § 1 i 2, art. 637–639 i art. 641 Kodeksu postępowania karnego, przy czym wydatkami Skarbu Państwa są także wydatki ponoszone w toku czynności wyjaśniających.

Opracowali:

podinsp. Agnieszka Mańko-Czajka, ZSK
podinsp. Mirosław Śrubka, ZSK

**CENTRUM SZKOLENIA
POLICJI**

**05-119 Legionowo, ul. Zegrzyńska 121
www.csp.edu.pl**

**CENTRUM SZKOLENIA
ŻANDARMERII WOJSKOWEJ**

**05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Warszawska 267
www.zw.wp.mil.pl**